

Referat fra foredrag mandag den 15.2.2016 ”Vandringen fra land til by”.

Karl Erik Hansen bød velkommen til aftenens foredragsholder Otto Bendixen.

Otto Bendixen startede med at fortælle, at han kommer fra Herlev, er kemiker af profession, og startede med slægtsforskning i 1960'erne.

Han fortæller, hvordan vi kender dem fra nutiden og gerne kender dem, som er kommet til byen, men hvordan det er svært at finde tilbage til forfædrene. Han har erfaring med både anetavler og efterslægtstavler, har f.eks. med udgangspunkt i en ane prøvet at finde hele dennes efterslægt. Han nævner allerede i begyndelsen af foredraget, hvordan man ofte må erkende, at nogle forfædre ikke er mulige at finde. F.eks. flyttede mange mennesker i tiden inden 2. verdenskrig ca. hver 3. måned, fordi de kunne bo gratis pga. de mange boliger i København. Disse mennesker nåede således ikke at blive registreret.

For 200 år siden boede 90 % af befolkningen på landet og 10 % i byerne – i dag er det lige omvendt. Der boede i år 1800 100.000 mennesker i København, men i dag over en million. Denne voldsomme vandring fra land til by stiller store udfordringer til de fleste slægtsforskere, og Bendixen vil i sit foredrag komme ind på, hvilke kilder, der kan være til hjælp i tacklingen af disse: Folkeregisteret kom i 1924, og indtil da var det folketællinger. Mod betaling kan nogle oplysninger nu fås fra folkeregisteret.

I folketællingerne kan man fra 1845 finde fødested- dog ikke i FT fra 1906 og 1916. I folketællingerne 1901-1911 og fra 1921-1930 er anført forrige års opholdssted.

Kirkebøgerne: det foreslås at undersøge fadderne nærmere, da det ofte giver yderligere oplysninger om forfædre. Deres adresser var typisk anført. Til- og afgangslisterne fra 1812-1875 belyser flytningerne – i al fald for tjenestefolk. Konfirmationer indførtes i 1735, men det var præsten, som bestemte, om den skulle indskrives indtil 1812. Der er hyppigt anført fødesogn i forbindelse med konfirmationer.

Mandtalslister er lavet af politiet samt registerblade 1862-1923 for København. Disse kan oplyse om fødested.

Afgangslister i kirkebøgerne findes kun fra 1812-1875, hvorefter de afløses af politiets registerblade for tyende og kun i København.

Lægdsrullerne starter i 1788 og kan oplyse om fødested og flytninger – er der en husar i familien, blev han det i Næstved eller København.

Drengene blev undertiden allerede optaget fra de var 1 år og stod der til 36-45 års alderen. Faderen stod også anført, men hvis han døde kunne det være moderen. Lægdsrullerne er specielt nyttige i perioder med få folketællinger (1801 – 1834).

Borgerskabsprotokoller indeholder mange oplysninger: for at nedsætte sig som selvstændig skulle man have borgerskab, og det kan i protokollen ses, hvorfra man kom. Man kunne først gifte sig, når man havde borgerskab og evt. ægtefælle kan også findes her.

Fra borgerskabsprotokollen, som desværre ikke er på nettet, men kun i Rigsarkivet, kan man gå til laugsprotokollen, og finde en lærekontrakt, hvor der står oplysning om fødsel samt forældre (deres underskrift).

Det oplyses, at konditorlaugets protokoller er gået tabt.

Skifter

Arvingers bopæl er typisk anført.

Hvis alle arvinger var myndige, blev der hyppigt skiftet privat, og så er der ikke så mange informationer at hente i protokollen. Tilsvarende når der ingen værdier var i boet.

Skifter for ugifte og barnløse: findes på nettet og kan hjælpe med oplysning om yderligere forfædre – se Otto Bendixens skema med arverækkefølgen.

Skattemandtalslister: indeholder navne på personer, der skal betale særskat. Det oplyses, hvor de bor. Før 1869 var der ikke numre på gaden – dog i København. Bykort findes desuden på nettet.

Skøde- og panteprotokoller: her er borgere, der ejer noget opført. Man kan se, hvorfra de kommer, og hvor de låner penge – måske fra familie.

Købmandsskifter: oplyser navne på hvem, der skylder penge.

Markedspas: findes på Daisy. F.eks. havde fiskekonerne på Gammel Strand markedspas, hvilket

krævedes for at måtte sælge fiskene.

Brandforsikringsprotokoller: heri oplyses hvem der ejede en bygning og hvem der evt. overtog den.

Kan f.eks. bruges i perioden 1801-1834, hvor folketællingerne mangler.

Selv om der var afslutning på TV 2 serien om badehotellet, havde 42 glade og spørgelystne medlemmer indfundet sig til foredraget, der sluttede kl. 21.

Ann-Elisabeth Lose og Anders Mehlsen